

Motion till riksdagen 2005/06:K16

av Gustav Fridolin (mp)
med anledning av skr. 2005/06:103

Kommittéberättelse 2006

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om behovet av förändrad ålderssammansättning bland ledamöterna i det statliga kommittéväsendet.

Skälen för förslaget till beslut

I Sverige är alla människor lika mycket värda och alla är lika inför lagen. Det finns av olika skäl några särskilda åldersgränser som markerar att vissa personer är viktigare än andra: personer som fyllt 18 år är myndiga och har därmed rösträtt vid val till kommun-, landstings- och riksdagsvalen, och de är valbara till politiska uppdrag från och med det år de fyllt 18, personer som fyllt 20 år får köpa alkohol på Systembolaget m.m.

Miljöpartiet de gröna arbetar för ett samhälle där allas rätt att göra sin rätt hörd skall tas till vara och där såväl unga som gamla har lika stort värde och utrymme. Vi vill därför bl.a. att rösträttsåldern skall sänkas till 16 år. En självklar konsekvens av detta är att vi självklart anser att alla ålderskategorier skall finnas representerade i olika statliga utredningar, åtminstone i förhållande till befolkningssammansättningen i stort.

Av kommittéberättelsen framgår att ledamöterna i kommittéerna blivit äldre sen den senaste skrivelsen – medelåldern är nu 50,7 år, och de flesta ledamöterna är mellan 50 och 60 år gamla. Samtidigt har gruppen personer mellan 65 och 69 år ökat till den högsta andelen sedan 1996 (5,4 procent). Andelen ledamöter under 30 år är 1,9 procent. Andelen ledamöter under 24 år minskar. Representativiteten för personer över 70 år är lika dålig: 1,6 procent.

För att representera den svenska befolkningen i stort borde i stället andelen ledamöter mellan 20 och 34 år ha varit åtminstone 6 procent, samtidigt som andelen ledamöter mellan 40 och 65 år borde ha minskat till motsvarande procentandel. Även de äldre personerna – över 70 år – borde ha haft en väsentligt förbättrad representation.

Fel! Okänt namn på

Riksdagen ansåg redan 1999 (bet. 1999/2000:KrU4, rskr. 1999/2000:53) att insatser borde göras för att bredda ålderssammansättningen i kommittéer och styrelser. Ett av de viktigaste skälen var demokratiskälet liksom att en dålig ålderssammansättning leder till kompetensförluster, minskad kunskap och erfarenhet samt ytterst en försämrad legitimitet hos den svenska befolkningen. I huvudsak samma slutsatser drogs vid behandlandet av den ungdomspolitiska propositionen Makt att bestämma – rätt till välfärd (bet. 2004/05:KrU2, rskr. 2004/05:94).

Jag konstaterar att regeringen inte har efterkommit riksdagens beslut. Ålderssammansättningen är minst sagt ickerepresentativ, och det är talande att när ”yngre” ledamöter väl finns, så är det i utredningar under Utrikesdepartementet och Utbildnings- och kulturdepartementet. Att Finansdepartementet och Näringsdepartementet helt saknar ledamöter som är yngre än 30 år är inte heller någon större överraskning.

Det är därför lämpligt att regeringen utarbetar en strategi för hur den åldersmässiga fördelningen bland ledamöterna i de statliga styrelserna och kommittéerna kan förbättras. I denna bör det anges hur andelen ledamöter inom några år skall kunna motsvara ålderssammansättningen i landet i stort.

En regering som inte lyckas med detta har inte bara brutit mot de löften den avgivit tidigare till riksdagen, och som riksdagen ställt sig bakom, den har också sagt att makten i Sverige inte skall vara alla förunnad. Den regeringen menar i stället att makten skall tillkomma medelålders vita män (61 procent av ledamöterna är män).

Stockholm den 10 mars 2006

Gustav Fridolin (mp)